

החברותא

בס"ד ערש"ק תרומה ד' אדר א' תש"ס

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 117

פנינים יקרים

ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו (שמות כה) כל אמות הארון שבורות כדי שכל אדם ידמה בנפשו כאילו הוא חסר ולא בא עד תכלית החכמה. ועוד מרמזים האמות השבורות על לב נשבר ונדכה.

ועשו ארון עצי שטים. בשאר כלי המשכן כתוב ועשית, ובארון כתיב ועשו לשון רבים. לרמוז בזה שגופה של תורה אין יכול להתקיים אלא בכללות ישראל ואין מציאות בעולם יכול עשות כל עקרי התורה. וזה לך האות אם הוא כהן הרי זה אינו מקיים נתינת כ"ד מתנות כהונה וכו'.

ויקחו לי תרומה. דהנה הצדיק כשרוצה לפרש איזה תורה או איזה פסוק אוי כשמתחיל לדבר הוא מנענע בשורשו ובא לו הפירוש מהשורש שלו. וזהו דוקא כשמדבר אל צדיק חבירו ומנדב את לבו לשמוע אליו אוי דבורו אינו נפיק משורשו ויכול למשוך הפירוש משורשו, כי כל דבר שבקדושה צריך להיות דבר ונוקבא להשפיע למקבל משא"כ כשרוצה לדבר וחבירו אינו נותן לבו לשמוע, אוי דבורו יפסק. וזהו ויקחו לי תרומה כל התרומה שאתם מרימים, הפירוש, מעולם העליון, ויקחו לי לשמי היינו לשמה. ואמר הכתוב אימתי אתם תוכלו להרים הפירוש מעולם העליון מאת כל איש אשר ידבנו לבו היינו כשתדברו אל הצדיק אשר נדב לבו לשמוע וק"ל.

אמרו רז"ל (ר"ה כא) מ"ט שערי בינה נמסרו לו למשה חוץ מאחד שלא השיג. המחיה את כל מה שהשיג. כי החיות מוכרח להיות מה שאינו מושג. הוא המחיה את ההשגה. וכל חד וחד לפום דיליה מחיה אותו מה שלמעלה מהשגתו. ולכן לא נכתבו טעמי המצוות להשיג שהרי אחרי כל ההשגות העיקר הוא להתדבק בשאינו מושג...

עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה (פסחים ג) דהשי"ת ברוך הוא ברא העולם יש מאין והצדיק עושה בהיפך דהיינו מיש עושה אין והצדיק הרוצה לבטל איזה דבר ולפעול, צריך להביא אותו הדבר עד החכמה, ושם נעשה אין - והחכמה מאין תמצא. וזהו עליונים למטה היינו עולמות העליונים הצדיק ממשיך למטה. והתחתונים הוא מעלה אותם למעלה לקשר וליחד אותם כאחד.

ויקחו לי תרומה כיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע מיד אמר הקב"ה למשה ויקחו לי תרומה (תנא דבי אליהו) מוסבר בספר יקר מפז כי התנאי הראשון להשראת השכינה בעולם שפל זה הוא ביטול עצמו. אם אדם מבטל את עצמו בפני רצון ה' אז מסוגל לזכות לגלוי שכינה... וזה מה שמובא בתנא דבי אליהו כיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע וביטלו לגמרי את רצונם ודעתם בפני רצון ה' זכו לזה, שיצטוו לעשות משכן ושיתקיים בהם ושכנתי בתוכם.

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. השראת השכינה על בני"א לא היתה יכולה לבא אלא ע"י אהבה מוגברת ורצון עז להדבק באלקות. אהבה אינה יכולה לבא על פי צו ופקודה כי אם מתוך רצון טוב עצמו לכך כתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ולא מתוך הטלת חובה.

(בעל אבני נזר מסוכטשוב)

וכן תעשו (שמות כה) פרש"י לדורות. אם מאמינים באמונה איתנה, נקל להבין כי גם לדורות, בכל העתים יכולים בני"א לעשות כל אחד לעצמו משכן בשביל השכינה, כמש"כ אהל שיכן באדם - בכל אדם... ואע"פ שהאדם נתון בשפל המצב ואין כוחו אותו, עליו רק לשאוף לכך ברצון כי אז מסייע השי"ת בידו שיוכל...

(ישמח ישראל מהה"ק אלכסנדר)

ונתת על השלחן לפני פנים לפני תמיד (שמות כה) פרש"י לחם שיש לו פנים. כלחם זה היה כל אדם מישראל יכול לראות בו את פני עצמו (כמאה"כ כמים הפנים לפנים) במדת האמונה בה היה מביט על הלחם בה במדה היה רואה אותו. אם היה יגיש מתוך אמונה היה רואה את הלחם חס ביום הלקחו אפילו שמונה ימים ואם היה נגש בקרירות לא היה רואה כלום...

ויקחו לי תרומה. פרש"י לי לשמי שאפילו לא תהיו מתכוונים שנתנותיכם תביאנה לידי השראת השכינה. אלא פשוט לשמי משום שכך עלה ברצוני... הכוונה למלא את רצון ה' גדולה היא מכל הכוונות הנשגבות והעמוקות ביותר... (מעניה של תורה בשם חרדושי הרי"ם)

שיחות קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

117
ב

פרשת ע"ה שיחת הרא"ש ע"ה הל"ה

הבחירה האמיתית

המאבק הוא תמידי בכל ימי החיים צריכים להאבק בכל המצבים ובכל העניינים צריכים להיאבק. ואין כל הבדל אם הוא בעניינים גשמיים ואם הוא בעניינים רוחניים, אם הוא בעניינים חיצוניים ואם הוא בעניינים פנימיים. המאבק הוא ממושך במשך כל ימי חיי האדם בכל יום בכל עת ובכל שעה. למאבק הזה קוראים "בחירה".

הבחירה הוא חלק ממצאות החיים, אין לך אדם שידוע לו מראש מה יעשה בעתיד הקרוב שלו, על פי רוב התשובה מה לעשות באה קרוב מאד לביצוע הפעולה. לכן מה שכתוב בתורה: ובחרת בחיים אינו איזה נושא רעיוני אלא מציאות בחיים ממש. לעיני האדם יכולה הבחירה להראות כאחד הקובע קו רעיוני כללי מה רוצה בחיים מה שואף מהחיים. אך הבחירה בעשיה ממש אי אפשר לקבוע כלום מראש ורק בעת הביצוע נמצא במבחן ובמאבק הבחירה בכל הרף עין ממש אם לעשות אם לא לעשות אם ללכת בדרך זו או ללכת בדרך אחרת. וכן על זה הדרך כל ימי חייו ממש.

המאבק התמידי בא מתוך איזה מאבק פנימי של האדם החדורה בתוך נפש האדם. מה הוא שואף אם השאיפה הפנימית שלו הוא לעשות רצונך אלקי חפצתי או שהשאיפה הפנימית שלו כסף כבוד תאוות וכד'. המאבק התמידי הממושך הבאה קרוב לביצוע הם למעשה כלום למאבק הפנימי החדורה בתוך הפנימיות של האדם.

יש שהמאבק הפנימי שלו הוא "כבוד". קוי

הבחירה שלו בכל יום בכל עת מוליכים אותו אל השאיפה להשגת הכבוד, וכפי שידוע אין דבר העומד בפני הרצון. הרצון הפנימי מוליד כוחות עליונים וממילא יתגלו לפניו כוחות עליונים בהשגת מטרתו אשר אליה הוא שואף בחשיבה הפנימית שלו. ואפילו אם השאיפה שלו רחוק מרצון הבורא בכל זאת ישיגו את המטרה כמו שאמרו חז"ל הבא לטמא פותחים לו.

כל אחד עם הקו המחשבה שלו משתדל במאבק הפנימי להפעיל את הכלים בכל הרף עין לעשות את כל המאמצים להשגת המטרה אותה הוא שואף להשיג. אך בכל פעם השגת המטרה מתרחקת ממנו. כשנדמה לאדם הנה הנה משיג את נקודה של כבוד, הנה הנה יכול למלא את ריאותיו בהרגשה של כבוד. מאד מהר מגלה שהכבוד ממנו והלאה כמו שאמרו חז"ל כל הרודף אחר הכבוד הכבוד בורח ממנו. כן אותו דבר כאשר בבחירה הפנימית רודף אחר הכסף כל המחשבות שלו מוליכות אל הכסף וגם הוא חושב הנה הנה משיג את הכסף והסיפוק שלו עובר על גדותיו וכשמגיע אל הסיפוק מהכסף בפועל ממש מהר מגלה שהסיפוק מהכסף ממנו והלאה כמו שאמרו חז"ל אין אדם מת וחצי תאוותו בידומי שיש לו מנה רוצה מאתים וכן על זה הדרך. הדבר הזה שייך גם לגבי תאוות מגונות אם השאיפה הפנימית שלו להמשך אחר תאוות גופניות. גם הוא לא יגיע אף פעם לידי סיפוקו. וגם על זה אמרו חז"ל אבר קטן יש לאדם משביעו רעב ומרעיבו שבע. כך שאף אחד אינו משיג מטרתו בהפעלת הכלים החיצוניים במלוי השאיפה הפנימית.

שיחות קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

ג' / 17

המטרה האמיתית של האדם אינו ההשגה החיצונית אלא השאיפה הפנימית ואם בפנימיותו שואף לעשות רצון הבורא יתברך שמו ממילא חיי הטבע החצוניים אינו בגדר מטרה כי המטרה היא פנימית והאמצעים החצוניים הופכים להיות אצלו אמצעים וממילא אינו תפוס כל כך בחצוניות אלא ממשיך לשאוף לפנימיות. וכיוון שהענין כך אין לו להשבר על שמרגיש עצמו מרוחק מהשגת המטרה כי השגת המטרה כפי הנראה באופן החצוני אינה השגת המטרה בפועל.

ההבדל בין אלו ששאיפתם כבוד כסף ותאוות לבין אלו ששאיפתם הפנימית לעשות רצון אבינו שבשמים בולט. אלו השואפים להשיג כבוד כסף ותאוות כל הזמן נדמה להם שהינה הם משיגים את המטרה ורק כאשר מתקרבים קרוב ממש אל המצב בו הוא חושב שהנה משיג את המטרה מתגלה אצלו שהמטרה בעצם מרוחקת ממנו. אבל אלו השואפים לאהבת ה' ולדבקות בו יתברך יודעים מיד להכיר שהשגת המטרה רחוקה ממנו ואדרבה ככל ששואף יותר מכיר ביותר עד כמה שהוא רחוק מהשגת המטרה ומבין היטב שבכוחות הטבעיים שלו אין לו כל סכוי להשיג את המטרה כי יצר לב האדם רק רע כל היום. וא"כ הסכוי היחידי בהשגת המטרה הוא רק בזה שהקב"ה בכבודו ובעצמו יאיר חסדו וחמלתו עליו שכל מה שיעשה האדם בפעולה המעשית בכל רגע ורגע יהיה בדרך ההשגחה הפרטית ממש וממילא ישיג את המטרה בכוחות עליונים ממש ובזה יתגלה כבוד שמו כי לית ליה מגרמי כלום והכל ממש מציאות ה' יתברך.

השאיפה האמיתית שהאיש הישראלי צריך לשאוף אינה דומה לשאיפה של כל בני האדם, לעם ישראל שאיפה ומטרה משלה והיא כדברי דוד המלך ע"ה לעשות רצונך אלקי חפצתי ואני קרבת אלקים לי טוב. דהיינו התקשרות והתדבקות אל השי"ת. מטרה זו אינה נראית בעין הגשמי והיא מעל ומעבר לחיים הפשוטים ולכך השאיפה בהשגת מטרה זו נראית יותר קשה ודוקא משום שנראית יותר משיג את המטרה יותר ויותר בראותו עד כמה קשה לו לעמוד בשאיפה ובהשגת המטרה.

הענין של אהבת ה' התקשרות ודבקות בורא הוא דבר מופשט מהשכל האנושי ואין באפשרות האדם לכוון את הבחירה אליו כמו שמנסה לכוון את הבחירה אל הכבוד כסף ותאוות. כך שכל הבחירה נשארת בשאיפה פנימית וכל פעולה מעשית בהשגת המטרה אינה בכח האנושי כלל, כולו רק מאת מסובב הסיבות בכח השאיפה הפנימית לעשות רצונך אלקי חפצתי. (אולי זהו כוונת חז"ל הבא לטהר מסייעין אותו מפני שאין לו שום כח הפעלה מעצמו).

והנה כמו בכל מטרה ומטרה כשמתקרב קרוב להשגת המטרה רחוקה ממנו כך גם באהבת ה' ובדבקותו בו יתברך ככל שמתקרב יותר בהשגת המטרה מגלה שבעצם הוא יותר ויותר מרוחק ממנה עד שרואה ומרגיש עצמו מרוחק מהשגת המטרה וזועק מרה אל השי"ת שיוורנו דרך האמת להשגת המטרה.

אליבא דאמת עצם זה ששואף להתקרב אל ה' ולעשות רצון אבינו שבשמים כבר נותן לאדם איזה כח פנימי של שמחה ושלות הנפש כמו שאמרו חז"ל איזה עשיר השמח בחלקו. כי הלא

בראשית דרכי במעגלי "החבורה", בקשתי אחד החברים הותיקים (כמדומני, ר' פישל הניג זצ"ל) שיסביר לי את דרכו של הרא"ש בעבודת השם.

לבקשתי זו, סיפר לי ספור מעשה אמיתי מדרכו של הרא"ש בקודש: אשה אחת נהגה לאסוף כספים לטובת מפעלי החסד של "יד עזרה" והצליחה מאד בפועלה.

יום אחד החליט הרא"ש שהגיע זמנה לעלות בקודש עם מדת האמת. כאשר הביאה לפניו את פירות הכספים שאספה, אמר לה: "דעי לך שכל מה שאת אוספת וטורחת, בא לך מתוך סיפוק הגאווה שלך, כאשר אומרים לך ישר כוח על מעשיך".

הדברים נפלו עליה כרעם ביום בהיר, הכו אותה בתדהמה - "הכיצד, כל ימי שאספתי וטרחתי הכל מן הגאווה?" והאשה נשברה מאד ברוחה.

חברים ששמעו את הלקח, שאלו אותו מדוע עשה לה כך? ענה להם הרא"ש בסיפור, כפרי אחד היה לו בחצרו בור ספיגה (בור לאיסוף מי שפכין, במקומות שאין בהם מערכת ביו מתוקנת). לימים התמלא הבור, וכמקובל, כסה הכפרי את הבור בעפר וחפר בור חדש. חלפו ימים והנה בוקר אחד גלה הכפרי חלקת פרחים יפים וריחניים בחצרו. שמח מאד והחליט לטפל בצמחים היפים שהופיעו בחלקו. לקח בידו מגרפה והחל מגרף בין הפרחים. עד מהרה גילה כי שיני המגרפה מושכים מתוך האדמה זבל וטינופת מדיפה ריח רע. התפלא הכפרי מאד - כיצד טינופת כזו, מצמיחה פרחים נאים וריחניים כאלו?

הספור נאמר כמוסר השכל לענין אותה אשה כבודה. אדם חייב להכיר את עצמו, כי הוא פועל בכוח אינטרסים אישיים, אשר דוחפים אותו, גם לעשות מעשים טובים. אז הוא מכיר כי המעשים הטובים (הפרחים) אינם ממנו ולא מצדקתו, כי אם ממידת הגאווה שה' נטע בתוכו וע"י הכרת האמת שלו הוא מקשר את מידת הגאווה (הטינופת) אל הקדושה - כי ה' עשה כל זאת.

שהשמחה במעונם

מו"ר הרא"ש שליט"א להולדת הנ"ן

הרב משה הרשטיק ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר מרדכי שמואל באבד ומשפ' להולדת הבן

הר"ר יצחק באבד ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר שמעון שניצר ומשפ' להולדת הבת

משפ' שניצר להולדת הנכדה

משפ' קורנדרקסלר להולדת הנכדה

הר"ר גדליה סגל לנשואי הנכדה

הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' להולדת הנכד

יו"ל ע"י

מערכת החברותא
עדי 3

טל: 02-5829688

פקס: 02-5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לע"נ האשה מרת

דאברא הענה טובה ע"ה ב"ר ישראל אלטער ז"ל גבירעמן נלב"ע ה' אדר א' תשמ"ד ת.נ.צ.ב.ה.

